

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΚΤΟ ΤΜΗΜΑ

Σε συμβούλιο (άρθρο 91 ν. 4700/2020)

Συγκροτούμενο από την Πρόεδρο του Τμήματος Μαρία Αθανασοπούλου, Αντιπρόεδρο, τη Σύμβουλο Κωνσταντίνα Ζώη, αρχαιότερη Σύμβουλο στο Τμήμα, και τη Σύμβουλο Νεκταρία Δουλιανάκη, εισηγήτρια της κρινόμενης υπόθεσης, συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη μέσω της υπηρεσίας τηλεδιασκέψεων e:Presence.gov.gr, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 357 του ν. 4700/2020, στις 15 Οκτωβρίου 2021, με τη συμμετοχή της Γραμματέως του Σοφίας Κουτσοβούλου, για να αποφανθεί επί της με αριθμό βιβλίου δικογράφων .../2007 αγωγής του ..., κατοίκου εν ζωή ... (... , TK ...), κατά του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών.

Αφού μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου και έλαβε υπόψη

Την από ...2020 έγγραφη γνώμη του Παρέδρου στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ιωάννη Βασιλόπουλου, σύμφωνα με την οποία η αγωγή δεν μπορεί να εισαχθεί στην εν συμβουλίω διαδικασία λόγω ελλείψεων στα στοιχεία του φακέλου.

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο και Αποφάσισε τα εξής:

1. Η υπό κρίση αγωγή με την οποία τίθεται νομικό ζήτημα επιλυθέν από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου, εισάγεται για εκδίκαση, σύμφωνα με την ειδική διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 91 του ν. 4700/2020 «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο (...)» (Α' 127) – [πρβλ ΕλΣυν ΙΙΙ Τμ. εν Συμβ. 8/2020, Έκτο (πρώην ΙΙ) Τμήμα 1/2020 και 1/2021], μετά την τήρηση της προδικασίας του άρθρου 93 του ίδιου ως άνω νόμου και την πάροδο των προθεσμιών που τέθηκαν, ήτοι ενός μηνός για τη διατύπωση αντιρρήσεων εκ μέρους των διαδίκων για τη συζήτηση της υπόθεσης σε συμβούλιο, και δύο μηνών για την υποβολή υπομνήματος και κρίσιμων στοιχείων για την εκδίκαση της υπόθεσης.

2. Συνεπεία του θανάτου του ενάγοντος, που έλαβε χώρα στις ... (βλ. την ... ληξιαρχική πράξη θανάτου του Ληξιαρχείου του Δήμου ...), δηλαδή μετά την άσκηση του υπό κρίση ενδίκου βοηθήματος, επήλθε διακοπή τη δίκης, η οποία νομίμως συνεχίζεται από τη χήρα ... και τα τέκνα αυτού ... (βλ. σχετικά τις από ... δηλώσεις συνέχισης), οι οποίοι υπεισέρχονται στη δικονομική του θέση, ως εξ αδιαθέτου κληρονόμοι του (σχ. το από ... πιστοποιητικό πλησιεστέρων συγγενών του Δήμου ... και τα πιστοποιητικά του Γραμματέα του Ειρηνοδικείου ... .. περί μη αποποίησης κληρονομίας και ... περί μη δημοσίευσης διαθήκης).

3. Με την υπό κρίση αγωγή, ο αρχικώς ενάγων, στρατιωτικός συνταξιούχος του Δημοσίου ζήτησε να υποχρεωθεί το Ελληνικό Δημόσιο να του καταβάλει, νομιμοτόκως, από τη γένεση των σχετικών αξιώσεών του (α) το ποσό των ... ευρώ, ως αποζημίωση κατά τις διατάξεις του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ, άλλως κατά τις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού (άρθρα 904 επ. ΑΚ), το οποίο, κατά τους ισχυρισμούς του, αντιστοιχεί σε ποσά συντάξεων που παρανόμως δεν του καταβλήθηκαν, κατά το χρονικό διάστημα 1.1.2001 έως και 30.9.2005, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 2838/2000 και 3016/2002, με βάση τις οποίες όφειλε η Διοίκηση να αναπροσαρμόσει τη σύνταξή του και (β) το ποσό των 3.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης.

4. Ο ν. 4700/2020 «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο ...» (Α' 127) ορίζει: (α) Στο άρθρο 313, «1. Για το παραδεκτό της καταψηφιστικής αγωγής ... καταβάλλεται το τέλος δικαστικού ενσήμου που προβλέπεται από τον ν. ΓΟΗ' της 3 Ιαν. 1912 περί δικαστικών ενσήμων. 2. Για απαιτήσεις συνταξιοδοτικής φύσης, έστω και αν βασίζονται σε παράνομες πράξεις ή στις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού, δεν καταβάλλεται τέλος δικαστικού ενσήμου για το αίτημα της αγωγής ή της κύριας παρέμβασης μέχρι του ποσού των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ. 3. Το τέλος δικαστικού ενσήμου καταβάλλεται έως την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης. Αν έως τότε δεν καταβληθεί, η αγωγή ή η κύρια παρέμβαση απορρίπτονται ως απαράδεκτες, αφού προηγηθεί ενημέρωση του διαδίκου ή του πληρεξουσίου του από τον γραμματέα ως προς την έλλειψη του τέλους και κλήση του να το καταβάλει...». (β) Στο άρθρο 136, «1. ... 2. Μεταβολή του αιτήματος της αγωγής είναι απαράδεκτη. Κατ' εξαίρεση, ο ενάγων μπορεί, έως το τέλος της πρώτης συζήτησης, να περιορίσει το αίτημα της αγωγής ή να το μετατρέψει από καταψηφιστικό σε αναγνωριστικό ή από αναγνωριστικό σε καταψηφιστικό». (γ) Στο άρθρο 305, «1. ... 4. Οι τελεσίδικες αναγνωριστικές αποφάσεις καθίστανται καταψηφιστικές με πράξη του Προέδρου του Δικαστηρίου που τις εξέδωσε, εφόσον καταβληθεί το προβλεπόμενο τέλος δικαστικού ενσήμου».

5. Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι, αναφορικά με τις συνταξιοδοτικής φύσεως αγωγές, σε τέλος δικαστικού ενσήμου υπόκεινται αποκλειστικώς εκείνες που έχουν καταψηφιστικό αίτημα, και, μάλιστα, μόνο για το αίτημά τους που υπερβαίνει το ποσό των 6.000 ευρώ. Στην περίπτωση αυτή, για τις αγωγές που δικάζονται κατά την τακτική επ' ακροατηρίω διαδικασία, εάν το οφειλόμενο τέλος δικαστικού ενσήμου δεν καταβληθεί έως την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης, η αγωγή, για το ποσό άνω των 6.000 ευρώ, απορρίπτεται ως απαράδεκτη, αφού προηγηθεί ενημέρωση του διαδίκου ή του πληρεξουσίου του ως προς την έλλειψη του τέλους και κλήση του να το καταβάλει. Ωστόσο, για τις αγωγές που δικάζονται κατά την εν συμβουλίω διαδικασία του άρθρου 91 του ν. 4700/2020, στην οποία ο νόμος δεν προβλέπει καταληκτική ημερομηνία καταβολής του τέλους δικαστικού ενσήμου, ούτε οι διάδικοι ενημερώνονται για την ημεροχρονολογία εξέτασής τους, η μη έγκαιρη καταβολή του, δοθέντος ότι δεν είναι εφικτή, ενόψει και της ανάγκης ταχείας διεκπεραίωσής τους, ούτε η ενημέρωση και κλήση τους για την καταβολή του, δεν μπορεί, ενόψει και των αρχών της δίκαιης δίκης, να έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της αγωγής, για το αίτημά της που υπερβαίνει τις 6.000 ευρώ, ως απαράδεκτης. Εξάλλου, από τις ίδιες διατάξεις συνάγεται ότι το τέλος δικαστικού ενσήμου συνιστά το βάρος που ο ενάγων καταβάλει, και θα κληθεί και επί τελεσίδικης αναγνωριστικής απόφασης να καταβάλει, προκειμένου να καταστήσει την υπέρ αυτού απόφαση εκτελεστό τίτλο, βάσει του οποίου θα αντλήσει την αιτηθείσα με την αγωγή του περιουσιακή ωφέλεια .

6. Εκ τούτων παρέπεται ότι, κατά την εν συμβουλίω διαδικασία, προς θεραπεία των αρχών της δίκαιης δίκης και επίτευξης της εύλογης διάρκειας αυτής, το Δικαστήριο, εφόσον δεν έχει καταβληθεί το οφειλόμενο τέλος δικαστικού ενσήμου, δεν απορρίπτει την αγωγή ως απαράδεκτη, αλλά, για το ποσό που υπερβαίνει τις 6.000 ευρώ, εκτιμά και εξετάζει το αίτημά της ως αναγνωριστικό, το οποίο δεν υπόκειται σε τέλος δικαστικού ενσήμου. Από την εξέταση, άλλωστε, του αιτήματος της αγωγής, κατά το μέρος αυτό, μόνο ως αναγνωριστικού, δεν πλήττεται το δικαίωμα δικαστικής προστασίας των διαδίκων, ούτε επέρχεται δικονομική ή άλλη βλάβη στο πρόσωπό τους, αφού η ισχύς της εκδιδόμενης, κατά την εν συμβουλίω διαδικασία, απόφασης εξαρτάται από την αποδοχή της από τους διαδίκους γεγονός που τεκμαίρεται με την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας που τάσσεται από τον νόμο, εντός της οποίας μπορούν να ζητήσουν τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο.

7. Για την υπό κρίση αγωγή δεν έχει καταβληθεί μέχρι σήμερα το οφειλόμενο τέλος δικαστικού ενσήμου. Δεδομένου δε ότι ο φάκελος της δικογραφίας περιλαμβάνει τα κρίσιμα στοιχεία για την ασφαλή διάγνωση της υπόθεσης και την έκδοση απόφασης, για την αποφυγή περαιτέρω καθυστέρησης στην παροχή δικαστικής προστασίας του ενάγοντος, δοθέντος ότι η υπόθεση εκκρεμεί στο Δικαστήριο ήδη από το έτος 2007, το Δικαστήριο, σύμφωνα και με όσα έγιναν δεκτά στις σκέψεις 4 και 5, για το ποσό που υπερβαίνει τις 6.000 ευρώ, εκτιμά και εξετάζει το αίτημα της αγωγής ως αναγνωριστικό.

8. Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου οι διατάξεις των νόμων 2838/2000 και 3016/2002 εφαρμόζονται στους στρατιωτικούς συνταξιούχους από της ισχύος αυτών και όχι από 1.10.2005 όπως ειδικότερα ορίζεται στον ν. 3408/2005.

9. Πριν από την κατάθεση της κρινόμενης αγωγής, ο αρχικώς ενάγων άσκησε την με ΑΒΔ ... έφεση κατά της σιωπηρής απόρριψης της ένστασής του κατά της ρητής άρνησης του ΓΛΚ να αναπροσαρμόσει, κατόπιν της ...2005 αίτησής του, τη σύνταξή του, σύμφωνα με τις περί μισθολογικών προαγωγών διατάξεις των νόμων 2838/2000 και 3016/2002. Η έφεση έγινε δεκτή με την ... απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, ακυρώθηκε η προσβληθείσα πράξη και αναπέμφθηκε η υπόθεση στην αρμόδια συνταξιοδοτική Διεύθυνση για να εξετασθεί το αίτημά του κατά τα κριθέντα στην απόφαση αυτή.

10. Με την .../2007 πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του ΓΛΚ, η σύνταξη του αρχικώς ενάγοντος, απόστρατου Ανθυπαστυνόμου, με συνολική πραγματική συντάξιμη υπηρεσία από έτη 30 ... και βαθμό συνταξιοδότησης Αστυνόμου Β, αναπροσαρμόστηκε από 1.10.2005, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 2838/2000 και 3016/2002 και 3408/2005, με βάση το βασικό μισθό βαθμού Αστυνομικού Υποδιευθυντή προσαυξημένου με το 1/2 της διαφοράς του βασικού μισθού Αστυνομικού Διευθυντή, και υπολογίστηκε βάσει 800/1000 συνταξιοδότησης με προσαύξηση 3/35 και χρονοεπίδομα 60%.

11. Το Δικαστήριο, εν όψει των αναφερθέντων στη σκέψη 10, κρίνει ότι ο μισθολογικός βαθμός που δικαιούτο ο αρχικώς ενάγων κατά τον κρίσιμο χρόνο ήταν, από 1.1.2001, ο βαθμός του Αστυνομικού Υποδιευθυντή (άρθρο 6 παρ. 4 του ν. 2838/2000, όπως ίσχυε αρχικώς) και από 1.7.2002 ο βαθμός του Αστυνομικού Υποδιευθυντή προσαυξημένου με το 1/2 της διαφοράς του βασικού μισθού Αστυνομικού Διευθυντή (άρθρο 6 παρ. 4 περ. στ του ν. 2838/2000, όπως ίσχυε μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 37 παρ. 4 περ. ν. 3016/2002).

12. Ο παράνομος χαρακτήρας της μη έγκαιρης υπαγωγής του αρχικώς ενάγοντος στις περί μισθολογικών προαγωγών διατάξεις των νόμων 2838/2000 και 3016/2002, που αποτελεί το έρεισμα της αιτούμενης αποζημίωσης, έχει ήδη διαπιστωθεί με την προαναφερόμενη 3441/2014 απόφαση του Δικαστηρίου.

13. Η αξίωση για το διεκδικούμενο ποσό αποζημίωσης δεν έχει παραγραφεί (βλ. σκέψη 9).

14. Ενόψει του χρόνου άσκησης της ένδικης αγωγής που ανάγεται στο έτος 2007, του σεβασμού της υπερνομοθετικής και συνταγματικής αρχής περί εκδίκησης των υποθέσεων σε εύλογη προθεσμία, της αποφυγής περαιτέρω καθυστέρησης ως προς την οριστική εκδίκαση της ως άνω αιτήσεως δικαστικής προστασίας, το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των στοιχείων του φακέλου, τις ισχύουσες διατάξεις περί μισθολογικών προαγωγών καθώς και τις σχετικές διατάξεις περί προσδιορισμού των βασικών μισθών των αξιωματικών (άρθρα 1 και 2 ν.2448/1996, 49 ν.2873/2000, 12 ν. 3016/2002, 22 ν.3156/2003, 50 και 51 ν.3205/2003, 2 ν.3336/2005, 1 παρ. 13 ν.3029/2002 σε συνδυασμό με τα άρθρα 10 παρ. 4 ν.3075/2002 και 9 παρ. 5 ν.3408/2005, όπως ίσχυαν κατά τον εκάστοτε κρίσιμο χρόνο), προβαίνει στον προσδιορισμό των επιμέρους ποσών των συντάξιμων αποδοχών που καταβλήθηκαν στον αρχικώς ενάγοντα κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2001 έως 30.9.2005 και στον προσδιορισμό των επιμέρους ποσών που θα του είχαν καταβληθεί αν αυτός είχε ενταχθεί από της έναρξης ισχύος των εν λόγω νόμων στις ρυθμίσεις αυτών.

15. Από τους υπολογισμούς αυτούς (όπως αυτοί αναφέρονται στον πίνακα που ακολουθεί) προκύπτει ότι η διαφορά μεταξύ του ποσού των ληφθεισών και του ποσού των δικαιουμένων συντάξεων για το χρονικό διάστημα από 1.1.2001 έως 30.9.2005 ανέρχεται σε 11.897,70 ευρώ .

	Χρονικό Διάστημα	Εισπραχθέντα ποσά		Δικαιούμενα ποσά
Αστυνόμος Β	1.1.-31.12.2001	12.532,17 €	Αστυνομικός Υποδιευθυντής	14.199,27 €

	1.1. – 30.6.2002	6.111,04 €		6.922,24 €
	1.7.-31.12.2002	7.051,20 €	Αστυνομικός Υποδιευθυντής + ½ Αστυνομικού Διευθυντή	8.486,40 €
	1.1. – 31.12.2003	13.795,53 €		16.603,42 €
	1.1.-31.11.2004	14.586,88 €		17.561,60 €
	1.1.-30.9.2005	10.790,40 €		12.992,00 €
	1.1.2001 – 30.9.2005	64.867,22 €		76.764,92 €

16. Για την ηθική βλάβη, το αίτημα είναι απορριπτέο ως προδήλως αβάσιμο. Και τούτο, διότι δεν προκύπτει ότι από την παράνομη άρνηση της Διοίκησης να προβεί στην ως άνω αναπροσαρμογή ο αρχικώς ενάγων υπέστη προσβολή στην προσωπικότητά του (άρθρο 932 ΑΚ).

17. Εν όψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο κρίνει ότι οι συνεχίζοντες τη δίκη κληρονόμοι του αρχικώς ενάγοντος έχουν βάσιμη αξίωση κατά του Δημοσίου για το ποσό των 11.897,70 ευρώ, το οποίο οφείλεται σε αυτούς, κατά τον λόγο της κληρονομικής τους μερίδας, εντόκως, με το νόμιμο επιτόκιο από την επίδοση της αγωγής στις ... 2007 (βλ. την .../....2007 έκθεση επίδοσης του Δικαστικού Επιμελητή στο Πρωτοδικείο ... ..), καθόσον μόνο η επίδοσή της στο εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο επιφέρει τοκογονία της σχετικής αξίωσης κατ' αυτού (ΕλΣυν Ολ. 513/2009, 7421/2015).

18. Κατ' εκτίμηση των περιστάσεων το εναγόμενο πρέπει να απαλλαγεί από τα δικαστικά έξοδα των συνεχιζόντων τη δίκη και υπεισεληθόντων στη δικονομική θέση του μεταποβιώσαντος ενάγοντος κληρονόμων του (βλ. άρθρο 314 παρ. 3 εδ. β' του ν. 4700/2020).

19. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι οι διάδικοι έχουν δικαίωμα, εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας, να ζητήσουν τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, με την κατάθεση σχετικής αίτησης στη Γραμματεία του Δικαστηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 93 παρ. 3 του ν. 4700/2020.

20. Το Δικαστήριο, έχοντας υπόψη ότι το ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών εντάσσεται πλέον στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4387/2016, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με τις διατάξεις του ν. 4670/2020 (ΕλΣ. Ολ. 2020/2020), επισημαίνει ότι τόσο το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο όσο και ο e-Ε.Φ.Κ.Α. δεν κωλύονται, στο πλαίσιο της συμμόρφωσης προς το περιεχόμενο της παρούσας απόφασης, να προβούν σε εκκαθάριση του οφειλόμενου ποσού, αφαιρώντας όσα ποσά θα έχουν ήδη τυχόν καταβάλει στον αρχικώς ενάγοντα ή στους κληρονόμους του, για την ίδια αιτία, κατά το στάδιο αυτό.

Για τους λόγους αυτούς αποφαινεται ομοφώνως

Δέχεται εν μέρει την αγωγή.

Υποχρεώνει το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλλει στους κληρονόμους του ... , κατά το λόγο της κληρονομικής μερίδας εκάστου εξ αυτών, αποζημίωση συνολικού ποσού 6.000,00 ευρώ νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Αναγνωρίζει την υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να καταβάλει στους κληρονόμους ... , κατά το λόγο της κληρονομικής μερίδας εκάστου εξ αυτών, αποζημίωση συνολικού ποσού των 5.897,70 ευρώ νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο σκεπτικό. Και

Απαλλάσσει το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα των ανωτέρω.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 15.10.2021 και εκδόθηκε στην Αθήνα στις 15 Δεκεμβρίου 2021.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΝΕΚΤΑΡΙΑ ΔΟΥΛΙΑΝΑΚΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΟΦΙΑ ΚΟΥΤΣΟΒΟΥΛΟΥ